

49. అల్ హుజురాత్ (ఇళ్లు) సూరా

సరిశయం

ఈ సూరా మదీనా కాలానికి చెందినది. ఇందులో 18 ఆయతులు ఉన్నాయి. సామాజిక సంబంధాల గురించి ఈ సూరా ముఖ్యంగా బోధించింది. ఈ సూరాలోని 4వ ఆయతులో ఇళ్ళ గురించిన ప్రస్తావన వచ్చింది. ప్రవక్త ముహమ్మద్(సఅసం) కుటుంబం ఉపయోగించే ఇళ్ళకు సంబంధించిన ప్రస్తావన ఇది. దీనినే ఈ సూరాకు పేరుగా పెట్టడం జరిగింది. కొందరు ఇస్లామ్ స్వీకరించడానికి ఒక బృందంగా వచ్చినప్పుడు వారు ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) ఇంటి ముందు నిలబడి బిగ్గరగా పిలిచేవారు. ఈ విధంగా చేయడం ఆయన పట్ల అమర్యాదకరమైన వైఖరి మాత్రమే కాదు, సభ్యతా మర్యాదలకూ విరుద్ధమైనది.

ఈ సూరాలో సభ్యత, మర్యాద, నడవడి గురించి బోధించడం జరిగింది. ఒకరి పట్ల ఒకరు ఎలాంటి మర్యాదలు పాటించాలి? ముఖ్యంగా ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) పట్ల ఎలాంటి మర్యాదలు పాటించాలన్నది ఇందులో స్పష్టం చేయడం జరిగింది. ముస్లిముల మధ్య సోదరభావాన్ని ఈ సూరా పెంపొందించింది.

49. అల్ హుజురాత్¹ సూరా

سُورَةُ الْحُجُرَاتِ

అవతరణ : మదీనా ఆయతులు : 18

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో

1 విశ్వసించిన ఓ ప్రజలారా! అల్లాహ్ ను, ఆయన ప్రవక్తను మించిపోకండి. ² అల్లాహ్ కు భయపడుతూ ఉండండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అంతా వినేవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు.

2 ఓ విశ్వాసులారా! మీ కంఠస్వరాలను ప్రవక్త కంఠస్వరం కంటే పైన (హెచ్చుగా) ఉంచకండి. మీరు పరస్పరం బిగ్గరగా

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْبَلُوا عَهْدَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ①

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ

1. **తివాలె ముఘస్సల్** (సుదీర్ఘ వివరణ గల) సూరాలలో ఇది మొదటి సూరా. హుజురాత్ సూరా నుండి నాజిఆత్ సూరా వరకు గల సూరాలన్నీ 'తివాలె ముఘస్సల్' గా పిలువబడతాయి. 'ఖాఫ్' సూరా నుండి ఈ గ్రూపు మొదలవుతుందని మరికొంతమంది అభిప్రాయపడ్డారు (ఇబ్నె కసీర్, ఫత్ హుల్ ఖదీర్). ఫజ్ర్ నమాజులో ఈ సూరాలను పఠించటం సంప్రదాయం, అభిలషణీయం కూడా. అబస సూరా నుండి అష్షమ్స్ వరకు గల సూరాలు **అవ్ సాతె ముఘస్సల్** (మధ్య తరహా వివరణ గల సూరాలు) గా పిలువబడతాయి. జుహ్ నుండి అన్నాస్ వరకు గల సూరాలు **ఖిసారె ముఘస్సల్** (సంక్షిప్త వివరణ గల సూరాలు) గా పరిగణించబడతాయి. జుహ్రా, అస్ నమాజులలో అవ్ సాతు సూరాలు, మగ్రిబ్ నమాజులో ఖిసారు సూరాలు పారాయణం చేయటం వాంఛనీయం (ఐసరుత్తఫాసీర్).
2. దీని అర్థం ఏమిటంటే; ధార్మిక విషయాలలో తమంతట తాముగా నిర్ణయాలు తీసుకోవటంగానీ, తమ ఆలోచనలకు పెద్దపీట వేయటంగానీ చేయరాదు. దీనికి బదులు వారు దైవానికి, దైవప్రవక్త (స) కు విధేయత చూపాలి. తమ తరపున ధర్మంలో హెచ్చుతగ్గులు చేయటం, సరికొత్త విషయాలను కల్పించటం వంటి పనులన్నీ దైవాన్ని, దైవప్రవక్తను మించిపోవటంగా భావించబడతాయి. ఈ దుస్సాహసానికి విశ్వాసులు పాల్పడకూడదు. అలాగే ఖుర్ఆన్ హదీసులతో నిమిత్తం లేకుండా ధార్మిక తీర్పు ఏదీ ఇవ్వరాదు. ఒకవేళ ఏదైనా తీర్పు ఇస్లామీయ షరీయతుకు విరుద్ధంగా ఉందని తెలిస్తే, ఇక దాని కోసం ప్రాకులాడకూడదు. దైవం మరియు దైవప్రవక్త (స) ఆజ్ఞలను శిరోధార్యంగా భావించటమే ఒక విశ్వాసికి శోభాయమానం. తద్బిన్నంగా అతను ఇతరుల అభిప్రాయాలను కొలబద్దగా తీసుకుంటే తలవంపు తప్పుడు.

మాట్లాడుకునే విధంగా ఆయన (స)తో బిగ్గరగా మాట్లాడకండి. దీనివల్ల మీ కర్మలన్నీ వ్యర్థమైపోవచ్చు. ఆ సంగతి మీకు తెలియను కూడా తెలియదు. ³

3 ఎవరయితే దైవప్రవక్త సమక్షంలో అణకువతో (తగ్గు స్వరాలలో) మాట్లాడతారో వారి హృదయాలను అల్లాహ్ ధర్మనిష్ఠ (తఖ్ఫా) కోసం పరికించాడు. వారికి మన్నింపుతో పాటు గొప్ప ప్రతిఫలం కూడా ఉంది. ⁴

4 (ఓ ప్రవక్తా!) కుటీరాల వెనుక నుంచి నిన్ను కేకలేసి పిలుస్తున్న వారిలో చాలా మందికి (బొత్తిగా) బుద్ధిలేదు. ⁵

وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٣٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَسْوَأَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَعْرِفَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ ينادُونَكَ مِنْ مَنَازِلِ الْحُجُرَاتِ أَتَىٰ لَكُمْ ﴿٣٩﴾

3. ఈ ఆయతులో అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) యెడల ఎలా మర్యాదగా, వినమ్రంగా మసలుకోవాలో విశ్వాసులకు బోధపరచటం జరిగింది : 1. ఆయన (స) సమక్షంలో మీరు మాట్లాడుకుంటున్నప్పుడు బిగ్గరగా, విచ్చలవిడిగా మాట్లాడుకునే బదులు మెల్లిగా, నింపాదిగా మాట్లాడుకోవాలి. 2. దైవప్రవక్త (సఅసం)తో మాట్లాడవలసి వచ్చినప్పుడు అణకువతో, సంస్కారం ఉట్టిపడే రీతిలో మాట్లాడాలి. అంతేగాని ఒండొకరిని పలకరించుకునేలా యధేచ్ఛగా మాట్లాడరాదు. ఆయన్ని పేరుపెట్టి ఓ ముహమ్మద్ (స)!, ఓ అహ్మద్!! అని పిలిచేబదులు ‘ఓ దైవప్రవక్తా (స)!’ అని పిలువటం సమంజసమని మరికొందరు అభిప్రాయపడ్డారు. మీరు గనక దైవప్రవక్తతో ఈ సభామర్యాదలను పాటించక పోయినట్లయితే - మీకు తెలియకుండానే మీ కర్మలన్నీ వృధా అయిపోయే ప్రమాదముంది. ఈ ఆయతు అవతరణా నేపథ్యం గురించి తెలుసుకోగోరేవారు సహీహ్ బుఖారీలోని అల్ హుజురాత్ సూరా వ్యాఖ్యానం చూడగలరు. ఈ ఆయతులోని ఆదేశం మాత్రం అందరికీ వర్తిస్తుంది.

4. దైవప్రవక్త (స) గారి గౌరవోన్నతులను దృష్టిలో పెట్టుకుని అణకువతో మాట్లాడే సహచరులు ఈ వాక్యంలో ప్రశంసించబడ్డారు.

5. తమీమ్ తెగకు చెందిన కొంతమంది పల్లెవాసుల మొరటు వైఖరిపై ఈ ఆయతు అవతరించింది. ఒకరోజు దైవప్రవక్త మధ్యాహ్న సమయంలో విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉండగా ఈ పల్లెటూరి బైతులు కుటీరాల బయట నిలబడి ‘ఓ ముహమ్మద్!’ అంటూ కేకలు వేయసాగారు (ముస్నదె అహ్మద్ : 3/488, 6/394). ఆ పిలుపులో ఏమాత్రం

5 నీవంతట నీవుగా వారి దగ్గరకు వెడలి వచ్చేవరకూ వారు గనక ఓపిక పట్టి ఉంటే, అది వారి కోసం ఎంతో ఉత్తమం అయి ఉండేది. ⁶ అల్లాహ్ క్షమాగుణం కలవాడు. దయా స్వభావి. ⁷

6 ఓ విశ్వాసులారా! ఎవడయినా దుర్వర్త నుడు మీ వద్దకు ఏదైనా సమాచారాన్ని తీసుకువస్తే, దాని నిజానిజాలను నిర్ధారించుకోండి. ⁸ అన్యధా మీరు నిజం తెలియని కారణంగా ఇతర జనులకు నష్టం కలిగించి, తరువాత చేసిన దానిపై సిగ్గుతో కుంచించుకు పోవలసిన పరిస్థితి రావచ్చు.

وَأُولَئِكَ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن
تُبَيِّنُوا قَوْلًا يَجْتَاهِلُ بِمَا فَتَحْنَا عَلَىٰ مَا فَتَحْنَا لِيُنذِرَ بَلَّغُوا

మర్యాదగానీ, అణకువగానీ లేదు. అందుకే వారిలో అధికులు బుద్ధిహీనులని దేవుడు సెలవిచ్చాడు.

6. అంటే, వారు ఆ విధంగా కేక వేసి పిలిచేబదులు, ఆయన (స) వచ్చేవరకు నిరీక్షించి ఉంటే ధార్మికంగా, ప్రాపంచికంగా కూడా అది వారికి మేలై ఉండేది.
7. అందుకే దేవుడు ఈ తప్పిదంపై వారిని పట్టుకోవటం లేదు. ప్రస్తుతానికి వారిని మన్నించి వదలిపెట్టేశాడు. అయితే ఇకమీదట వారు ఈ విషయంలో జాగ్రత్తపడాలి.
8. చాలామంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ ఆయతు హజ్రత్ వలీద్ బిన్ ఉఖబ (రజి) గురించి అవతరించింది. ఆయన్ని దైవప్రవక్త (సఅసం) ముస్తలిఖ్ తెగవారి నుండి జకాత్ సొమ్మును వసూలు చేయడానికి పంపించారు. కాని ఆ తెగవారు జకాత్ చెల్లించటానికి నిరాకరించినట్లు హజ్రత్ వలీద్ వట్టి మాటలు చెప్పారు. ఈయన నివేదికను పురస్కరించుకుని దైవప్రవక్త బనూ ముస్తలిఖ్పై సైనిక చర్యకు పూనుకున్నారు. అంతలోనే ఆ సమాచారం నిజం కాదని, వలీద్ (రజి) అసలు అక్కడికి వెళ్ళనే లేదని తెలిసింది. అయితే ప్రామాణికత రీత్యాగానీ, యదార్థం దృష్ట్యాగానీ ఈ ఉల్లేఖనం సరైంది కాదు. ఎందుకంటే దైవప్రవక్త ప్రియసహచరుల్లోని ఒక వ్యక్తిపై ఇలాంటి విషయాన్ని రుద్దటం సరైంది కాదు.

ఈ ఆయతు అవతరణా నేపథ్యాన్ని అలా ప్రక్కనపెడితే సూత్రప్రాయంగా ఎంతో ముఖ్యమైన ఒక విషయం ఇందులో చెప్పబడింది. అదేమంటే ఒక వ్యక్తి లేక ఒక

7 మీ మధ్య దైవప్రవక్త ఉన్నాడనే విషయాన్ని బాగా తెలుసుకోండి.⁹ చాలా విషయాలలో అతను గనక మీరు కోరినట్లుగా మసలుకుంటే మీరు ఇబ్బందుల్లో పడిపోతారు. కాని అల్లాహ్ విశ్వాసాన్ని మీకు ప్రియతమం చేశాడు. దాన్ని మీ హృదయాలలో శోభాయమానంగా చేశాడు. అవిశ్వాసం పట్ల, దుర్వర్తన పట్ల, అవిధేయత పట్ల మీకు రోత కలిగేలా చేశాడు. ఇలాంటి వారే సన్మార్గ గాములు -

8 - అల్లాహ్ కృపవల్ల, ఆయన అనుగ్రహం వల్ల!¹⁰ అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు, వివేకసంపన్నుడు.

وَأَعْلَمُوا أَنَّنَا نَقُولُ لِقَوْمِكُمْ فِي كِتَابِنَا مِنَ الْأَمْرِ لَعْنَتَكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ وَالْإِنْسَانَ وَتَنبِيهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَتْ إِلَيْكُمْ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِقُونَ ﴿٩﴾

﴿٩﴾ فَضَّلْنَا مِنَ اللَّهِ وَرِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

సముదాయం వద్దకు, ఒక ప్రభుత్వం వద్దకు ఒక ముఖ్యమైన సమాచారం వచ్చినప్పుడు, ముఖ్యంగా ఆ సమాచారాన్ని మోసుకువచ్చినవాడు దుష్టుడు, బాధ్యతారహితుడు అయినప్పుడు దానికి సంబంధించిన నిజానిజాలను, ఉచితానుచితాలను గురించి తెలుసుకోవాలి. కేవలం అపోహతోనే లేక వదంతుల ఆధారంగానో అన్యూలపై చర్య గైకొనరాదు.

9. కాబట్టి మీరు మీ ప్రవక్తను గౌరవించాలి. ఆయనకు విధేయత చూపాలి. ఎందుకంటే ఆయన మీ మేలు కోరేవాడు. మీ సాధకబాధకాల గురించి ఆయనకు తెలుసు. ఆయనపై దైవవాణి అవతరిస్తుంది. కనుక మీరు ఆయన (స) వెనుక నడవాలి. అంతేగాని ఆయన్ని (స) మీ వెనకాల నడవమని కోరకూడదు. మీ మనోభిరామాన్ని మన్నించి ఆయన ప్రతిదీ మీరు చెప్పినట్లుగానే చేస్తూపోతే ఆనక మీరే అవస్థపడాల్సి ఉంటుంది. వేరొకచోట చెప్పబడినట్లు : “ఒకవేళ సత్యమే గనక వీరి మనోవాంఛలను అనుసరించవలసివస్తే భూమ్యాకాశాల్లో, వాటి మధ్య ఉన్నవాటిలో అరాచకం తలెత్తేది.” (మూమినూన్ : 71)

10. ఈ ఆయతు కూడా ప్రవక్త ప్రియసహచరుల (రజిఅల్లాహు అన్ హుమ్) ఔన్నత్యాన్ని చాటి చెబుతోంది. వారు విశ్వాస మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదించిన వారనీ, సన్మార్గాన్ని పొందిన ధన్యజీవులని చెప్పటానికి ఇదొక ప్రబల నిదర్శనం - అవిశ్వాసులకు ఈ విషయం ఎంతగా సహించరానిదయినా సరే!

9 ఒకవేళ ముస్లింలలోని రెండు పక్షాల వారు పరస్పరం గొడవపడితే వారి మధ్య సయోధ్య చేయండి. ¹¹ మరి వారిలో ఒక పక్షంవారు రెండవ పక్షం వారిపై దౌర్జన్యం చేస్తే, దౌర్జన్యంచేసే వర్గం దైవాజ్ఞ వైపు మరలివచ్చే వరకూ మీరు వారితో పోరాడండి. ¹² వారు గనక మరలివస్తే వారిమధ్య న్యాయసమ్మతంగా సయోధ్య కుదర్చండి. ¹³ సమభావంతో వ్యవహరించండి. నిశ్చయంగా సమభావంతో వ్యవహరించేవారిని అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు. ¹⁴

10 విశ్వాసులు (ముస్లింలు) అన్నదమ్ములు (అన్న సంగతిని మరువకండి). కనుక మీ అన్నదమ్ముల మధ్య సర్దుబాటుకు ప్రయత్నించండి. ¹⁵ అల్లాహ్ కు భయపడుతూ ఉండండి - తద్వారా మీరు కరుణించబడవచ్చు. ¹⁶

وَأَنْ تَأْتِيَهُنَّ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَقْتُلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا
فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَبْغِيَ
إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا

① إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ

إِنَّهَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ②

11. అంటే - ఈ సయోధ్యకై చేసే ప్రయత్నాల్లో ఒక పద్ధతేమిటంటే ఆ ఉభయవర్గాలనూ ఖుర్ఆన్ హదీసుల వైపు పిలిచి, వాటి వెలుగులో వారి సమస్యకు పరిష్కారం చూపాలి.
12. అంటే అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (సఅసం) ఆదేశాల ప్రకారం తమ మనస్పర్థలను దూరం చేసుకోవటానికి వారిలో ఏ పక్షంవారైనా ఒప్పుకోకపోతే అప్పుడు ముస్లింలంతా కలిసి ఆ తిరగబడ్డ వర్గంతో పోరాడాలి. దైవాజ్ఞల ముందు వారు తలవంచే దాకా వారిని వదలకూడదు.
13. అంటే తిరుగుబాటు వర్గం గనక తన తిరుగుబాటును మానుకుని దారికివస్తే న్యాయబద్ధంగా - ఖుర్ఆన్ హదీసుల వెలుగులో - ఉభయవర్గాలను సమాధాన పర్చండి.
14. అంటే మీరు నిత్యం న్యాయం చేయండి. ఎందుకంటే న్యాయం చేసేవారిని అల్లాహ్ ఎంతగానో ఇష్టపడతాడు. న్యాయం చేసేవారికి ఆయన గొప్ప బహుమానం ఇస్తాడు.
15. ఇంతకుముందు వచ్చిన ఆదేశమే ఇది. విశ్వాసం (ఈమాన్) చలువ మూలంగా విశ్వాసులంతా సహోదరులయ్యారు. ఈ సోదరబంధం అపురూపమైనది. వారందరిదీ

11 ఓ విశ్వాసులారా! పురుషులు సాటి పురుషులను ఎగతాళి చేయకూడదు. బహుశా వీరికంటే వారే ఉత్తములై ఉండవచ్చు. అలాగే స్త్రీలు సాటి స్త్రీలను పరిహాసించరాదు. ఎందుకంటే బహుశా వీరికంటే వారే ఉత్తమురాలై ఉండవచ్చు. 17

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَجْرَمُ قَوْمٌ عَلَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْكُمْ وَلَا إِنْسَاءٌ مِّنْ نِّسَاءِ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْكُمْ

ఒకేబాట. ఒకేమాట. ఒకేధర్మం. కాబట్టి వారు పరస్పరం కలహించుకోరాదు. పైగా వారు ఒండొకరికి చేదోడు వాదోడుగా ఉండాలి. ఒకరి దుఃఖాన్ని ఇంకొకరు పంచుకోవాలి. ఒకరి శ్రేయాన్ని మరొకరు అభిలషించాలి. ఆ విధంగా వారంతా ఒకటిగా మసలుకోవాలి. ఎప్పుడన్నా ఏదన్నా అపోహ మూలంగా తమ మధ్య వైమనస్యం ఏర్పడితే దాన్ని తొలగించుకుని మళ్లీ ఏకమైపోవాలి (మరింత వివరణ కోసం తౌబా సూరాలోని 71వ ఆయతుకు ఇవ్వబడిన పాదసూచికను చూడండి).

16. ప్రతి విషయంలోనూ దైవానికి భయపడండి. ఈ దైవభీతి మిమ్మల్ని కనికరానికి అర్హులుగా నిలబెట్టవచ్చు.

ఈ ఆయతులో తిరుగుబాటు వర్గంతో పోరాడమని ఆజ్ఞాపించబడింది. కాని హదీసులోనేమో ముస్లింలతో పోరాడటం అవిశ్వాసానికి తార్కాణమని అనబడింది. దీనిభావం ఏమిటంటే అకారణంగా ఏ ముస్లిం సముదాయంతోనయినా పోరాడితే అట్టి పరిస్థితిలో అది అవిశ్వాస చర్యకావచ్చు. కాని తిరుగుబాటు ధోరణిని అవలంబించేవారి మెడలు వంచటానికి పోరాడటం ధర్మసమ్మతమే. పైగా ఈ రకమైన పోరాటం అనివార్యం కూడా.

ఈ ఆయతు ద్వారా అవగతమయ్యే మరొక విషయమేమిటంటే సాటి ముస్లిం వర్గంపై దౌర్జన్యానికి దిగిన వారిని దివ్య ఖుర్ఆన్ మోమిన్లు (విశ్వాసులు)గానే ఖరారు చేసింది. కాకపోతే తమ తిరుగుబాటు ధోరణి మూలంగా వారు ఘోర పాపానికి ఒడిగట్టిన వారవుతారు. అంతేగాని ఖవారిజ్ వర్గం వారు ఇంకా మూతజిలా వర్గంలోని కొందరు భావించినట్లు వారు విశ్వాస (ఈమాన్) పరిధి నుండి తొలగిపోరు.

17. ఎవరయినా తన్ను తాను గొప్పవాడిగా ఊహించుకుని, ఎదుటివాడిని అల్పుని కింద జమకట్టినప్పుడే ఎదుటివాణ్ణి గేలి చేస్తాడు. కాని దైవసన్నిధిలో విశ్వాసం రీత్యా, సత్కర్మల దృష్ట్యా ఉత్తముడెవడో మనకెవరికీ తెలీదు. ఆ సంగతి దైవానికి మాత్రమే తెలుసు. కాబట్టి ఎవరూ ఇంకొకరిని చిన్నచూపు చూడకూడదు. ఈ నైతికపు రుగ్మత పురుషులకన్నా స్త్రీలలో అధికంగా ఉంటుందని అనబడుతోంది. అందుకే ప్రత్యేకంగా

ఒకరినొకరు ఎత్తిపొడుచుకోకండి. ¹⁸
 ఒండొకరికి చెడ్డపేర్లను ఆపాదించకండి. ¹⁹
 విశ్వసించిన తరువాత తన సోదరుణ్ణి చెడ్డ
 పేరుతో అవమానించటం ఎంత
 పాపం! ²⁰ మరెవరైతే పశ్చాత్తాపం
 చెందరో (ఈ ధోరణిని మానుకొనరో)
 వారే దుర్మార్గులు.

وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِاللِّغَابِ بِسْمِ الْفُسُوقِ
 ① بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يُبْتَأْ أَفْوَكًا هُمُ الظَّالِمُونَ

స్త్రీల పేరు కూడా పెట్టి అలా చేయరాదని తాకీదు చేయటం జరిగింది. ఇతరులను అధములుగా భావించటం అహంకారానికి ప్రతిరూపమని మహాప్రవక్త (స) ప్రవచనం ద్వారా కూడా రూఢీ అవుతోంది. 'అల్ కిబ్దు బతరుల్ హాఫ్, వ గమ్తున్నాస్' (గర్వం అంటే సత్యాన్ని త్రోసిపుచ్చటం, ప్రజలను అల్పులుగా జమకట్టటం). (అబూదావూద్ - కితాబుల్లిబాస్). మరి చూడబోతే అహంకారాన్ని అల్లాహ్ ఎంతగానో అసహ్యించుకుంటాడు.

18. అంటే ఒకరినొకరిని ఎత్తి పొడవకండి. ఉదాహరణకు: ఓహో! నువ్వు ఫలానా వ్యక్తి కొడుకువా, నీ తల్లి గురించి ఎవరికి తెలియదనీ, నీ పుట్టుపూర్వోత్తరాల గురించి నాకు తెలీదనుకున్నావా? అని వెటకారంగా అనటం. కొందరి మాటలు ఇంతకన్నా ఘోరంగా కూడా ఉంటాయి.
19. అంటే ఇతరులను ఆటపట్టించే, అవమానించే ఉద్దేశంతో వారికి ఇష్టంలేని బిరుదులను, మారుపేర్లను వారికి అంటగట్టడం లేదా మంచిపేర్లు వక్రీకరించి పిలవటం అన్నమాట. ఈ చేష్టలన్నీ వారించబడ్డాయి.
20. అంటే - ఉన్న పేరును చెడుగా వక్రీకరించటం, ఇస్లాం స్వీకరించి పశ్చాత్తాపం చెందిన తరువాత కూడా వారిని పాపాత్ముల సరసన నిలబెట్టే పేర్లు ప్రతిపాదించటం చాలా చెడ్డ విషయం. ఉదాహరణకు : ఒరేయ్ దైవతిరస్కారీ! ఒరేయ్ త్రాగుబోతు! మొదలగునవి. మూలంలోని 'ఇస్మి' (اسْمِي) అన్న పదం ఇక్కడ 'ప్రస్తావన' అన్న అర్థంలో వాడబడింది. అంటే విశ్వసించిన తర్వాత కూడా వారి పేర్లను చెడుగా ప్రస్తావించటం పాపం అని దాని అర్థం (ఫత్హుల్ ఖదీర్). అయితే ఎవరికయినా వారి స్వభావానికి తగ్గ మారుపేరు పడిపోయినప్పుడు, అలా పిలవటం వల్ల ఎవరి కయినా ఇబ్బంది కలగకపోతే ఫరవాలేదు. ఉదాహరణకు : ఎవరయినా అవిటితనం వల్ల మూగవాడనో, కుంటివాడనో పిలవబడతారు. అలాగే ఎవరయినా నల్లగా ఉండటం వల్ల నల్లవాడుగా పేరు మోస్తారు. పిలువబడేవారికి అభ్యంతరం లేకపోతే సరి. (ఖుర్తుబీ)

12 ఓ విశ్వాసులారా! అతిగా అనుమానించటానికి దూరంగా ఉండండి. కొన్ని అనుమానాలు పాపాల క్రిందికి వస్తాయి సుమా!²¹ కూపీలు లాగకండి.²² మీలో ఎవరూ ఇంకొకరి గురించి వీపు వెనుక చెడుగా (చాడీలు) చెప్పుకోకూడదు.²³

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ

21. 'జన్' (الظَّنِّ) అంటే అసలు అనుమానం, తలపోయటం అని అర్థం. అయితే శ్రేయోభిలాషుల, భక్తిపరుల, సత్యమూర్తుల గురించి లేనిపోని అనుమానాలకు పోవటం, వారిని రచ్చకీడ్చే ఉద్దేశ్యంతో కాకిలెక్కల ఆధారంగా నిందలు మోపటం వంటివన్నీ 'దురనుమానాలు' క్రిందికి వస్తాయి. హదీసులో ఇది 'అక్జబుల్ హదీస్' (అన్నింటికంటే పెద్ద అబద్ధం)గా అభివర్ణించబడింది. అలాంటి అబద్ధానికి దూరంగా ఉండమని కూడా తాకిదు చేయబడింది (బుఖారీ - కితాబుల్ అదబ్, సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ బిర్). కాని పాపకార్యాలలో, అవిధేయతా వైఖరిలో తలమునకలై ఉన్నవారి చెడుగులను అనుమానించటం, వారి పాపిష్టిచేష్టల పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండడం మాత్రం 'దురనుమానాల' క్రిందికి రాదు. (ఖుర్బుబీ)

22. అంటే - పొద్దస్తమానం ఇతరులలోని బలహీన కోణాలను ఎత్తిచూపే యత్నంలో ఉండకూడదు. ఇతరులలోని బలహీనతలను బయటపెట్టి, వారిని అవమానించాలన్న తాపత్రయం చాలా నీచమైనది. ఇలాంటి ఆరాలు తీయటం వారించబడింది. హదీసులలో కూడా ఈ వారింపు వచ్చింది. పైగా ఒకరి లోపాలు తమ దృష్టికి వచ్చినప్పుడు సాధ్యమైనంతవరకు వాటిని మరుగుపరచాలని, జనుల ముందు దండోరా వేస్తూ తిరగరాదని ఆదేశించబడింది. ఈ మధ్య కాలంలో స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు ఎనలేని ప్రాముఖ్యాన్ని సంతరించుకున్నాయి. ఇస్లాం కూడా కూపీలు లాగటాన్ని వారించి, మనిషి స్వేచ్ఛకు, గౌరవోన్నతులకు పెద్దపీట వేసింది. అయితే పాశ్చాత్య ప్రపంచం స్వేచ్ఛపేరిట విశ్వంఖలత్వానికి పర్మిట్ ఇచ్చేసి సామాజిక కట్టుబాట్లన్నింటినీ మరీ అడ్డగోలుగా త్రొచివేసే పరిస్థితిని సృష్టించింది. మనిషికి గల స్వేచ్ఛ ఎదుటివారికి హానికరంగా పరిణమించకుండా ఉన్నంతవరకే సమ్మతం. ఒకవేళ అది వ్యక్తుల్ని, సముదాయాల్ని సర్వనాశనం చేసే స్థాయికి చేరుకున్నప్పుడు 'కొన్ని ఆంక్షలు' తప్పనిసరవుతాయి. లేకపోతే సామాజిక జీవితం దుర్భరం అయిపోతుంది.

23. ఒక వ్యక్తిలో ఉన్న వెలితిని గురించి అతని వీపువెనుక - పరోక్షంలో - ఎవరికయినా చెబితే అది 'చాడీ' లేక పరోక్షనింద అవుతుంది. ఒకవేళ ఆ వ్యక్తిలో లేని దాన్ని గురించి వీపు వెనుక చెబితే అది 'అపనింద' అవుతుంది. ఇవి రెండూ పెద్ద నేరాల క్రిందికే వస్తాయి.

ఏమిటి, మీలో ఎవరయినా చచ్చిపోయిన మీ సోదరుని మాంసం తినటానికి ఇష్ట పడతారా? చూడండి, మీరు స్వయంగా దీన్ని ఏవగించుకుంటున్నారు. ²⁴ అల్లాహ్ కు భయపడుతూ ఉండండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించే వాడు, కరుణించేవాడూను.

13 ఓ మానవులారా! మేము మిమ్మల్ని ఒకే పురుషుడు, ఒకే స్త్రీ ద్వారా సృష్టించాము. ²⁵ మరి మీ (పరస్పర) పరిచయం కోసం మిమ్మల్ని వివిధ వర్గాలుగా, తెగలుగా చేశాము. ²⁶ యదార్థానికి మీలో అందరికన్నా ఎక్కువగా భయభక్తులు గలవాడే అల్లాహ్ సమక్షంలో ఎక్కువగా ఆదరణీయుడు. ²⁷ నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు, అప్రమత్తుడు.

إِنَّكُمْ لَأَخْتَسِرُونَ وَإِلَّا يَغْتَبَّ بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَتَىٰ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾

24. తోటి ముస్లిం సోదరుని గురించి వేరొకరి ముందు చెడుగా చెప్పుకోవటం మామూలు విషయం కాదు - అది మృతసోదరుని మాంసం తినటంతో సమానం. మృత కశేబరాన్ని కొరికి తినాలనే తలంపునే అందరూ అసహ్యించుకుంటారు. కాని చాడీలు చెప్పటానికి, చాడీలు వినడానికి మాత్రం అందరూ ఎగబడతారు - కడు శోచనీయం కదూ!
25. అంటే ఆదిమానవులైన ఆదం, హవ్వాల జంటనుండి అన్నమాట! మీ అందరి మూలం ఒక్కటే. కాబట్టి మీరు కులగోత్రాల, వంశపరంపరల పేరిట గర్వాన్ని ప్రదర్శించవలసిన అవసరం లేదు. మీమధ్య నిమ్నోన్నతా భేదభావాలకు కూడా తావులేదు. ఎందుకంటే మీ అందరి వంశవృక్షం చివరకు ఆది మానవుడైన ఆదం (అలైహి) తోనే కలుస్తుంది.
26. 'షువూబన్' (شُؤْبَانِ) అంటే వంశపరంపర లేక పెద్ద తెగ అని అర్థం. దాన్నుండే తెగలు, ఉపతెగలు మొదలగునవి ఏర్పడతాయి (ఫతీహాల్ ఖదీర్). పలు కుటుంబీకులుగా, తెగలుగా విభజించబడటంలోని అంతరార్థం ఒక్కటే - అదే పరస్పర పరిచయం! బంధుత్వ సంబంధాల పరిరక్షణ!! అంతేగాని వేరొకరిపై తమ ఆధిక్యతను చాటుకుని, మీసాలు మెలేయటానికి మాత్రం కాదు. తమ పూర్వీకుల ఘనకార్యాలను చెప్పుకుని ఇతరులను కించపరిచే చర్యలను ఇస్లాం 'అజ్ఞానం'గా అభివర్ణించింది.

14 “మేము విశ్వసించాము” అని పల్లె వాసులు అంటున్నారు. (ఓ ప్రవక్తా!) వారికిలా చెప్పు: “నిజానికి మీరింకా విశ్వసించలేదు. కాని ‘(వ్యతిరేక ధోరణిని మానుకుని) లొంగిపోయాము (ఇస్లాం స్వీకరించాము)’ అని మాత్రం అనండి. వాస్తవానికి విశ్వాసం ఇంకా మీ హృదయాలలో ప్రవేశించనే లేదు. 28 మీరు గనక అల్లాహ్ కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపితే, ఆయన మీ కర్మల (ప్రతిఫలం) లో ఏ మాత్రం కోత విధించడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ క్షమాశీలి, దయాశీలి.”

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قَوْلُوا اسْلَمْنَا وَلَمَّا
يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَأُدْخِلَنَّكُمْ
مِنَ الْإِيمَانِ سَيِّئَاتِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ عَفِيفٌ ﴿٢٨﴾

27. అంటే మనిషి దైవసన్నిధిలో గౌరవాదరణలు పొందటానికి కులీనుడో, సంపన్నుడో అయి ఉండనవసరంలేదు. ఇది మనిషి వల్ల సాధ్యమయ్యే పని కూడా కాదు. అయితే మనిషి సదాచరణ చేసి, భయభక్తులతో కూడిన జీవితం గడిపితే దైవసమక్షంలో గొప్పగా సత్కరించబడతాడు. కాస్తంత కష్టపడితే ప్రతి మనిషీ ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించ గలుగుతాడు. వివాహం విషయంలో వంశపరంపరను చూడవలసిన అవసరం లేదని, కేవలం ధార్మికత ఆధారంగా వధువును ఎంపిక చేయమని చెప్పేవారు ఈ ఆయతునే ప్రమాణంగా తీసుకుంటారు (ఇబ్నె కసీర్)

28. కొంతమంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ వాక్యం బనూ అనద్, ఖుజైమా తెగలకు చెందిన కపటుల నేపథ్యంలో అవతరించింది. కరువు కాటకాల నుండి గట్టెక్కి ఉద్దేశ్యంతోనో, యుద్ధఖైదీలుగా పట్టుబడతామేమోనన్న భయంతోనో వారు ఇస్లాం స్వీకరిస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. కాని వారి ఆంతర్యాలలో ఇంకా ఇస్లాం ప్రవేశించలేదు. వారి విశ్వాసం ఇంకా దృఢతరం కాలేదు. వారి మనసులో చిత్తశుద్ధి లేదు (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).

కాని ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ప్రకారం ఈ ఆయతు అప్పుడప్పుడే ఇస్లాం స్వీకరించిన అరబ్బు పల్లెటూరి వాళ్లను గురించి అవతరించింది. నిజానికి వారి హృదయాలలో విశ్వాస (ఈమాన్) బీజం ఇంకా గట్టిగా నాటుకోలేదు. అయినప్పటికీ వారు తమను నికార్సయిన విశ్వాసులుగా ప్రకటించుకునేవారు. అందుకే వారికి ఈ ఆయతు ద్వారా ‘ప్రవర్తనా నియమావళి’ బోధించబడింది. పదే పదే తమ ‘విశ్వాసం’ (ఈమాన్) గురించి దండోరా వేసుకోవటం మంచిది కాదని, విశ్వాస బీజం మనోభూమిలో

15 అల్లాహ్ ను, ఆయన ప్రవక్తను (దృఢంగా) విశ్వసించి, తరువాత ఎలాంటి సందేహానికి తావీయకుండా ఉంటూ, తమ ధనప్రాణాలతో అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడే వారే విశ్వాసులు. వారే సత్యవంతులు. ²⁹

16 వారికి చెప్పు : “ఏమిటీ, మీ ధార్మికత గురించి మీరు అల్లాహ్ కే తెలియపర్చాలనుకుంటున్నారా? ³⁰ భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న ప్రతిదీ అల్లాహ్ కు తెలుసు. అల్లాహ్ ప్రతిదీ తెలిసినవాడు.” ³¹

17 తాము ఇస్లాం స్వీకరించి నీకేదో ఉపకారం చేసినట్లుగానే వారు మాట్లాడుతున్నారు. (ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : “మీ ఇస్లాం స్వీకరణకు సంబంధించిన ఉపకారం నాపై పెట్టకండి. వాస్తవానికి మీరు సత్యవంతులే అయితే (తెలుసుకోండి), అల్లాహ్ విశ్వాసమార్గం చూపి మీకు మహోపకారం చేశాడు. ³²

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ لَمْ يَرْتَابُوا
وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ
هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾

قُلْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ جَلِيلٌ عَزِيمٌ ﴿١٦﴾

يَنْتُونُ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ
اللَّهُ يَنْتُونُ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٧﴾

నాటుకుని అదొక మహావృక్ష సృజన ప్రారంభించటానికి మరికొంత సమయం పడుతుందని, అప్పుడే మీరు ఆ విశ్వాస మాధుర్యాన్ని సరిగ్గా ఆస్వాదించగలుగుతారని చెప్పబడింది.

29. తాము ముస్లింలమని కేవలం నోటితో ప్రకటిస్తే సరిపోదు, క్రియాత్మకంగా రుజువు చేసుకోవాలి. రుజువు చేసుకున్నవారే ధన్యులు.

30. అంటే - మీ విశ్వాస స్థితి గురించి, ధర్మావలంబన గురించి అల్లాహ్ కు తెలీదనుకున్నారా? మీ అంతరంగాల గురించి మీరు ఆయనకు ఎరుకపరచాలనుకుంటున్నారా? మీరు చెప్పనవసరం లేదు - ఆయనకు అంతా తెలుసు.

31. విశ్వాసపరంగా మీరు ఏ స్థాయికి ఎదిగారో, మీలో ఏ పాటి చిత్తశుద్ధి ఉందో ఆయన గమనిస్తూనే ఉన్నాడు.

32. అరబ్బు పల్లెటూరి బైతులను సంస్కరించేందుకు అనబడిన మాటలివి. “ఓ ముహమ్మద్ (సఅసం)! చూశారా, మేము ఇస్లాం స్వీకరించి మీకు అండగా నిలిచాము. ఇప్పటికీ

18 “భూమ్యాకాశాలలో వున్న రహస్య విషయాలన్నీ అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు (అన్న సంగతిని మీరు గ్రహించాలి). మీరు చేసేదంతా ఆయన చూస్తూనే ఉన్నాడు.”

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بَصِيرًا
تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

చాలామంది అరబ్బులు మీకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నారు” అన్న ధోరణి వారి మాటల్లో వ్యక్తమయ్యేది. వారి ధోరణిని ఖండిస్తూ దేవుడిలా సెలవిచ్చాడు : “ముస్లింలుగా మారి మీరు అల్లాహ్ కు మేలు చేసినట్లుగా సంబరపడిపోకండి. మీరు గనక సంకల్పశుద్ధితో ఇస్లాం స్వీకరించి ఉంటే అది మీకే మేలు చేకూరుస్తుంది-అల్లాహ్ కు కాదు. నిజం చెప్పాలంటే అల్లాహ్ మీకు సత్య ధర్మమైన ఇస్లాంను స్వీకరించే సద్బుద్ధిని వాసగి గొప్ప మేలు చేశాడు. అంతేగాని అల్లాహ్ కు మీరు చేసిందేమీ లేదు.”

